

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect perioada 2020-2023
PATRIMONIUL ACADEMIC UNIVERSITAR DIN RSS MOLDOVENEASCĂ:
INVESTIGAREA ȘI VALORIFICAREA BUNELOR PRACTICI
Cifrul proiectului - 20.80009.1606.11

Proiectul *Patrimoniul academic universitar din RSSM: investigarea și valorificarea bunelor practici*, a fost implementat în cadrul USM de o echipă constituită din 9-10 cercetători. În anii 2020-2023, membrii echipei au cercetat fenomenul învățământului superior din RSSM, au stabilit premisele constituirii sistemului de educație superioară după cele două anexări ale Basarabiei de URSS, cauzele unor succese și insuccese ale școlii superioare din RSSM, rolul factorilor interni și externi, a politicilor regimului sovietic în evoluția învățământului superior, contribuția principalilor actori ai școlii superioare, politica lingvistică în învățământul superior și rezistența studenților și cadrelor didactice față de procesele de rusificare și sovietizare, rolul personalităților s.a., astfel încât să identifice bunele practici care ar putea fi utilizate în elaborarea/redactarea politicilor educaționale, de armonizare etnică, de dezvoltare a științei din RM, dar și greșelile care ar putea fi evitate.

În urma documentării în bibliotecile și arhivele naționale, instituționale și personale din RM, inclusiv, Filiala din Tiraspol, precum și în arhivele naționale ale României, cele de stat ale Ucrainei a fost creată o bază de date de cca 1500 de dosare fotocopyate. Caracterul subiectiv și tendențios al documentelor oficiale produse de autoritățile sovietice, dificultățile de documentare în arhivele de la Moscova, au determinat o direcție nouă de completare a bazei documentare cu surse alternative. Au fost realizate cca 70 de înregistrări audio (video) ale interviurilor cu actanții principali ai învățământului superior din RSSM, care au completat baza de date a cercetării. Cercetătorii au elaborat și pus în circuitul științific mai multe instrumente de cercetare, inclusiv un studiu bibliografic; dicționarul de abrevierilor sovietice și instrumente de cercetare a istoriei orale (chestionare, metodologii de prelevare și prelucrare a datelor etc.)

Rezultatele științifice s-au materializat în: 3 monografii, inclusiv una publicată la o editură internațională; 6 culegeri de documente, inclusiv 4 volume cu documente de arhivă și 2 volume de surse alternative; 3 culegeri de articole și studii ale conferințelor științifice naționale cu participare internațională organizate în cadrul proiectului; 147 de articole/studii publicate în reviste și culegeri de articole naționale și internaționale și 60 de teze ale conferințelor naționale și internaționale. Numărul de articole publicate este de 3,7 ori mai mare decât cel planificat. A fost inițiată seria *Historia Universitaria* (2020). Rezultatele au fost diseminate prin 118 comunicări prezentate la conferințe științifice naționale și internaționale, în articole publicistice, în emisiuni TV, articole publicistice, la lansări și prezentări de carte, inclusiv la *Bookfest*, în cadrul olimpiadelor naționale la disciplina școlară *Istoria*, la reuniunile metodice ale cadrelor didactice din învățământul general, în cadrul lecțiilor publice, seminarelor ținute studenților de la universități și elevilor de la licee și colegiile din RM, etc. Au fost organizate 3 conferințe naționale cu participare internațională și una de totalizare a activităților în cadrul proiectului.

A fost susținută o teză de doctor în istorie (Alexandru Malacenco, cond. șt. Liliana Rotaru), două teze de master; membrii echipei au atras în cercetarea științifică studenții de la ciclul I, licență, în cadrul Seminarului științific studentesc „Mitropolit Varlaam”, FIF, USM.

Rezultatele activității de cercetare au fost apreciate cu medalii de aur, argint și bronz, premii guvernamentale și ale AȘM, diplome academice și de excelență oferite de AȘM, MEC, alte instituții de învățământ și cercetare, organizații din RM și din alte țări.

Summary of the activity and results obtained in the project period 2020-2023

THE UNIVERSITY ACADEMIC HERITAGE OF THE MOLDAVIAN SSR: INVESTIGATION AND EXPLOITATION OF GOOD PRACTICES

Project number - 20.80009.1606.11

The project Academic University Heritage from MSSR: investigation and capitalization of good practices, was implemented within Moldova State University by a team of 9-10 researchers. In the time of the years 2020-2023, the team members researched the phenomenon of higher education in the MSSR, established the premises for the establishment of the higher education system after those two annexations of Bessarabia by the USSR, the causes of some successes and failures of the higher school in the MSSR, the role of internal and external factors, of the policies of the Soviet regime in the evolution of higher education, the contribution of the main actors of higher education, the language policy in higher education and the resistance of students and teachers to the processes of Russification and Sovietization, the role of personalities, etc. Another important purpose was to identify good practices that could be used in the elaboration/drafting of educational policies, ethnic harmonization, and development of science in the Republic of Moldova, but also the mistakes that could be avoided.

Following documentation in the national, institutional, and personal libraries and archives of the Republic of Moldova, including the Tiraspol Branch, as well as in the national archives of Romania and the state archives of Ukraine, a database of approximately 1500 photocopied files was created. The subjective and tendentious nature of the official documents produced by the Soviet authorities, and the difficulties of documentation in the Moscow archives, determined a new direction of completing the documentary based on alternative sources. Approximately 70 audio (video) recordings of the interviews with the main higher education actors in the MSSR were made, which completed the research database. The researchers developed several research tools, including a bibliographic study; a dictionary of Soviet abbreviations, and oral history research tools (questionnaires, data sampling and processing methodologies, etc.) The scientific results were: three monographs, including one published by an international publishing house; six collections of documents, including four volumes of archival documents and two volumes of alternative sources; 3 collections of articles and studies of national scientific conferences with international participation organized within the project; 147 articles/studies published in national and international journals and collections of articles and 60 theses of national and international conferences. The number of published articles is 3.7 times higher than the planned one. The *Historia Universitaria* (2020) series was initiated. The results were disseminated through 118 communications presented at national and international scientific conferences, in articles, in TV shows, at book launches and presentations, including at Bookfest, within the national olympiads focused on History, at organized meetings of n teachers, during public lessons, seminars held for university students and students from high schools and colleges in the Republic of Moldova, etc. Three national conferences with international participation and one totalizing the activities within the project were organized. A doctoral thesis in history was approved and published (A. Malacenco, supervisor - Liliana Rotaru), two master's theses; the members of the team involved in the scientific research the students from the 1st cycle, bachelor, within the Student Scientific Seminar "Mitropolit Varlaam", FHF, MSU. The results of the research activity were appreciated with gold, silver, and bronze medals, state and academic awards, and diplomas were offered by the Moldovan Academy of Sciences, by the Ministry of Education and Research, and other educational and research institutions, and organizations from the Republic of Moldova and other countries.